

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Evangelistarivm M. Maruli Spalaten. opus vere
euangelicum, sub fidei, spei & charitatis titulis in septem
libros partitum**

Marulić, Marko

Coloniæ, 1532

VD16 M 1298

Quæ mala peccato accedant. ca. 16.

urn:nbn:de:hbz:466:1-35578

temperando, quāto plus accepimus gratiæ. Ex his quæ dicta sunt, liquido apparet, inter peccata quæ ad mortem committi dicuntur, aliud alio maius esse, plusque pœnæ mereri: & sicut genere ita & grauitate differre. Quinetiam in eodem genere peccati esse quasdam accessiones, quæ peccatum grauent, si contigerint, eleuent si nō contigerint. Nō est huius loci de his referre. Nimis enim proluxæ tractationis erunt si referantur, & peccatorum distantiam ostendisse sat est, ne quis forte cum Stoicis deliret, & paria esse putans, non magis timeat interimere hominem quam lædere. Nosse insuper debemus (vt supra est dictum) siue leue, siue graue peccatum fuerit, si minorum mensuram præterierit pœnæ ignis æterni esse obnoxium, & inferni supplicia grauitate distare, non tempore, quoniam exilii eorum omnium qui illuc relegantur, finis est nullus. Restat nunc vt de mortifero crimine in cōmuni loquendo, quæ peccantem incommoda sequantur, perscrutemur, vt magis pateat, eiusmodi peccatum quam fugiendum atque vitandum sit, cum perspexerimus, quod illud qualiaq; mala sequantur.

¶ Quæ mala peccato accedant.

Caput XVI.

Bonus deus bonorum autor non malorū est. Cum ergo ille qui cuncta fecit valde bona, hominem quoque bonum fecerit, quis eum ex bono malum reddidit, nisi voluntas mala de libero procedens arbitrio? Itaque idem ipse, qui ex deo bonus erat, ex se factus est malus. Integrum illi fuit naturam bonam, sicut a deo acceperat, ita & conseruare, sed noluit, neque curauit. Voluntate igitur non natura mali efficitur, cum peccamus. Et quia peccando naturam ipsam lædimus, naturæ quoque conditorem deum simul offendimus. Ideoque peccantibus mala omnia non immerito accidere confitemur, quemadmodū e contrario iustis & innocentibus, & non suam, sed dei sequentibus voluntatem bona oīa euenire. Cur autē iustis quicquid male, & iniustis

bene? Hoc certe minime videbitur mirum, si rerum exitum, qualis utrorumque futurus sit spectabimus. Iustis quippe viris aduersa quæ contingunt, summæ perennisque felicitatis meritum per patientiam comparant. Maiorum vero prosperitas, nequioris luxuriæ illis materia est, intemperantiæque dissolutioris. Tanto itaque maius merebuntur supplicium, quanto in presentibus viuendo delicijs videntur sibi esse feliciores. Male quidem Lazaro pauperi erat, bene diuiti epuloni, sed cito & malum illius in bonum commutatum fuit æternum, & huius bonum in æternum malum. Debemus ergo etiam malum hoc quod bonis in vita accidere solet, non malum sed bonum iudicare, & bonum illud quod malis blanditur, non bonum sed malum potius arbitrari. Quam vere recteque ista dicantur, satis perspicue diuersus eorum finis probat. Soluta tandem quæstione, quæ quidem seipsam aperit, non temporalia considerantibus, sed æterna, consequens est, ut peccatum ipsum eo magis vitandum sit, quo illa etiam quæ bona videntur, in summam conuertat perniciem, vltimumque malorum. Et si hoc de rebus quæ vulgo bonæ putantur contingat, quid de iis quas malas esse iudicant dicemus, cum premere cœperint vitæ deprauatæ virum, nisi futuræ damnationis illas initium esse? si modo is a peccatis in tempore non resipiscat, flagitijsque finem statuendo rursus virtuti exerceat pro viribus incumbat. Cæterum plurima quidem ante damnationem peccatum consequi solent mala, quæ nunc operæpretium erit referre, quo demum constet, presentis quoque mali vitæ causa non esse peccandum. Quæ dicam, nolo ut mihi credantur, nisi singula sanctarum autoritate scripturarum firmata erunt. Peccati igitur ea prima malignitas est, inutilem facere hominem & neque sibi neque alijs recte consulentem. Dicitur enim in Ecclesiastico, Qui sibi nequam est, cui alii bonus erit? Eccle. 14. Peccator plerumque instabilis est, nunc hoc nunc illud aggreditur, quod placebat, displicet, quod displicebat placet, nihil in illo potest esse firmitatis, quoniam non supra petram ædificat, sed super arenam, & arundo est

- psal. ii. vento agitata. Hoc psalmistæ crede dicenti, In circuitu
 impij ambulant. Neque enim recte possunt ambulare, g
 cum deo non ambulant. Peccatum veri intelligendi a
 Sopho. 1; cumen heberat. Ambulabunt, inquit, vt cæci, quia do-
 Lucæ. 6. mino peccauerunt. Et in euangelio de peccatoribus est
 dictum, Cæci sunt & duces cæcorum. Cæcus cæcum du-
 cit, & ambo in foueam cadunt. Peccatum perdit huma-
 næ conditionis dignitatem, hominemque brutis red-
 dit comparandum. De quo psalmistæ verba tibi fidem
 Psal. 48. faciunt dicentis: Homo cum in honore esset, non intel-
 lexit, comparatus est tumentis insipientibus, & similis
 factus est illis. Cuius ignominia idem volens nos ex-
 psal. 31. pertes esse hortatur & ait, Nolite fieri sicut equus &
 mulus, in quibus non est intellectus. Quid enim despi-
 cabilius, quid fœdus, quam ex homine pecudem effici
 & eo qui proprius humanæ atq; angelicæ mentis est,
 intellectu carere, Peccatum vitæ spatia minuere dicit.
 Gene. 38. Sic enim de Her Iudæ filio in Genesi legimus: Fuit Her
 psal. 54. primogenitus Iudæ filius nequam in conspectu domi-
 ni, & ideo ab eo occisus est. Sanctus quoque in psalmis
 spiritus loquitur: Viri sanguinum & dolosi non dimi-
 Pro. 10. dtabunt dies suos. Et in prouerbijis ait Salomon: Ti-
 mor domini apponet dies, & anni impiorum breuiabū-
 tur. Sed licet aliquis malus diu uiuat, quam diu in pec-
 2. Tim. 5. cato est, in morte est, testatur hoc Paulus apostolus di-
 Apo. 22. cens: Vidua quæ in delitijs est, uiua mortua est. Et in
 Apocalypsi āgelo. 1. præfidi ecclesiæ Sardis dicitur: No-
 men habes quod uiuas & mortuus es. Et dominus in
 euangelio, Sinite mortuos, inquit, sepelire mortuos su-
 os. Adhæc ne principes quidem sperent, diu posse re-
 gno suo trui, si ipsum regem regum & dñm dominantium
 offendere non verentur: testis est his euersa Hieru-
 Baruch. 6. salem, primo a Chaldæis propheta dicente: Propter
 peccata quæ peccauistis, abducemini in Babyloniam
 captiui a Nabuchodonosor rege Babyloniorum, dein-
 de a Romanis: quod futurum illis prædixit Christus
 dominus, quem ob inuidiam persecuti sunt. Hoc au-
 Eccle. 10. tem peccatis exigentibus euentre etiam in Ecclesiasti-
 co discimus, vbi dicitur: Regnum a gente in gen-

tem transfert, propter iniustitias & iniurias & contumelias & diuersos dolos. Ipse quoque Nabuchodonosor rex cum esset omnium potentissimus, deoque se æquaret, regno exturbatus vixit cum bestiis, donec ad mentem rediens efferre sese desit, seque hominem agnouit, & confiteri cepit, quod solus deus mundi sit dominus ius habens in regna hominum, & cuiusque voluerit illa distribuens. Quin etiam imperio præstare, diuitiis opibusque pollere quid iuuat, si quicumque mortalium peccat, miser esse probatur? Maiore enim sui parte, hoc est animo miser est, tamen si vulgi opinione, qui nihil nisi corporis fortunæque bona mirari didicit, felicissimus feratur, In Apocalypsi angelus, id est antistes Laodiceæ ecclesiæ gloriatur, quod sit diues & locupletatus & nullius egens, & tamen dicitur ei: Nescis quia tu es miser & miserabilis & pauper & cæcus, & nudus Non est enim felicitas diuitiis abundare, sed virtutibus: neque infelicitas inopia grauari: sed flagitiis. Famem quoque & mortes delinquentibus minatur dominus, dicens, Terra cum peccauerit mihi, vt præuaricetur præuaricans, extendam manum meam super eam & conteram virgam panis eius, & immittam in eam famem, & interficiam de ea hominem, & iumentum. Quod si multiplicentur scelera, grauabitur vindicta. Sæpe autem contingit vt vnum peccatum plurimum causa sit. **D A V I D** adulterium cum Bethsabæe commissum celatum volens, **V R I A M** virum eius obtulit hostibus interimendum. **H E R O D E S** Iohannem a quo illiciti connubij arguebatur, in carcerem misit, & capite cædi iussit. Nonne illa etiam quæ filia suggerit vt hoc peteret, coniugii sefellerat fidem, & matrimonio prætulera concubinatum? vtque illo liberius vteretur, iustitiæ cultorem, cui talia displicebant, necandum curauit. Non ab re igitur scriptura ait. Qui nocet, noceat adhuc, & qui in sordibus est, sordescat adhuc. Bonarum quoque actionum meritum amittitur propter peccatum. Hoc **S A L O M O N** testatur, dicens: Qui in vno peccauerit, multa bona perdet. Diuina &

Danie. 4.

Apo. 3.

Ezech. 14.

Apo. vlti.

Eccles. 9.

Ezcc. 33.

in Ezechiele vox est, iustitia iusti non liberabit eum, in quacunque die peccauerit. Etiam si dixerit iustus, inquit, quia vita uiuet & confisus in iustitia sua fecerit iniquitatem, omnes iustitiae eius obliuioni tradentur, & in iniquitate sua quam operatus est in ipsa morietur. Nec praeterita igitur nec praesentia benefacta proderunt ei qui vel semel aliquid morte dignum commiserit. Quid adhuc? Peccatum sapientiae donum corrumpit, & eum qui ante sapiens erat, desipere compellit. Tales erant de quibus in Ieremia conqueritur dominus &

Ierem. 6.

ait: Stultus populus meus me non cognouit, filii insipientes sunt & vecordes. Sapientes sunt ut faciant mala, bene autem facere nescierunt. Versuti quippe & callidi homines, cum aliquid dolose fecerint, sapere sibi videntur, sed mundi huius sapientia stultitia est apud deum. Vere autem sapiens est, qui innocentiam seruat, ut ei placeat, a quo ut saperet accepit. Ex omnibus tamen malis quae in se habet peccatum, hoc terribilissimum est, quod nos a deo separet, & qui per gratiam adoptionis filii dei sumus, per peccatum efficimur serui diaboli. Quod a deo separetur qui peccat, audi Iohannem apo-

1. Iohan. 1.

stolum dicentem, Deus lux est, & tenebrae in eo non sunt ullae, si dixerimus quod societatem habemus cum eo, & in tenebris ambulamus, mentimur, & veritatem non facimus. Idem innuunt prophetae verba in psalmo ad deum dicentis: Tu es deus non volens iniquitatem, neque habitabit iuxta te malignus, neque permanebunt in iusti ante oculos tuos, odisti omnes qui operantur iniquitatem. Isa-

Psal. 5.

Isaia. 59.

ias etiam exprobat his & ait: Iniquitates vestrae diuiserunt inter vos & deum vestrum, & peccata vestra absconderunt faciem eius a vobis ne exaudiret. Quae enim communicatio lucis ad tenebras (ut apostolus inquit) quae societas Christi cum Belial? Cum autem a deo quis recedit, continuo fit diaboli seruus. Nam si omnis (ut saluator ait) qui facit peccatum, seruus est peccati: nonne etiam diabolo seruit, qui eum ut peccet stimulat? Iudaei vitis dediti cum se iactarent deum habere patrem audiunt, Vos ex patre diabolo estis, & desideria patris

Iohan. 8.

Ibidem.

vesiri vultis facere. Quam sententiam secutus Iohanes
 Apostolus ait: Qui facit peccatum ex diabolo est, quo-
 mam ab initio diabolus peccat. Quanta igitur infelici-
 tas est, vt homo a deo factus, ad imaginem dei creatus
 eique in filium adoptatus nequissimi dæmonis manci-
 petur seruituti, ipsumque habeat patrem: tanta cura di-
 ligentiq; adhiberi debet, vt crimen quod huiusce ma-
 li causa existit, caueatur ac vitetur. Illis enim qui hoc
 contempserint, & post peccatum ad pœnitentiæ reme-
 dia non recurrerint nihil reliquum erit nisi vt ad sup-
 plicia nunquam finienda damnentur, audiantque om-
 nium terribilium maxime expauescendam iudicis vo-
 cem dicentis: Ite maledicti in ignem æternum, qui para-
 tus est diabolo & angelis eius. Hæc ergo vltima pecca-
 ti perniciēs est, quod hominem ab hæreditate cælesti-
 um bonorum exclusum ad ima pœnarum loca æterno
 relegat exilio, Denique peccatores mori dicuntur mor-
 te æterna, sicut ecōtrario iusti viuere vita æterna. Scri-
 ptum est enim: Homo per malitiam occidit animam su-
 am, & anima quæ peccauerit, ipsa, morietur. Et in
 euangelio peccatoribus dicitur: In peccato vestro mori
 emini: non morte quæ corpus dissoluit, sed quæ animā
 sublata omni quiescendi spe terribiliter torquet et cru-
 ciat.

i. Iohan. 3.

Sapi. 16.

Ezec. 18.

Quæ peccata sunt præcipue damnabilia Caput xviii

Quæ sunt aut vel qualia crimina, quibus graua-
 ti homines in profundum interni demergan-
 tur, psalmista explicat ad deum dicens, Male-
 dicti qui declinant a mandatis tuis. Et dominus in euan-
 gelio eos asserit extremæ damnationis reos fore, ger-
 gâ pauperes et egenos & afflictos claudunt viscera pie-
 tatis. Ac præter hos illi qui non spiritui sed carni ser-
 uiunt, dicente apostolo, Manifesta sunt opera carnis, quæ
 sunt fornicatio, immunditia, impudicitia, idolorum ser-
 uitus, veneficia, inimicitia, contentiones, æmulationes
 iræ, rixæ, dissensiones, hæreses, inuidiæ, ebrietates, co-
 mesationes, & his similia, quæ prædico vobis sicut præ-

Psalm. 118.

Gala. 5.